4de. Jaargang — Curacao den 2n. Juli 1887. — N° 183

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elke Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAL N° 129.

De Agentuur:
JAN ELLIS, Curaçao, — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, Aruba. — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, Bonaire. — Playa.
UITSLUITEND AGENT VOOR FRANKRIJK
[illegible] Paris.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel. fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

9 Juli *Prins Maurits* „ Amst.
14 Juli *Valencia* van N.- York
19 „ *Duitsche St.* „ Hamburg.

CALENDARIO.
Juli.

3 DOMINGO V despues di Pentecostes.
4 LUNA S. Teodoro, m.
5 MARTES S. Miguel de los Santos, c.
6 RAZON Sta. Godelina, v. i m.
7 HUEBES S. Fermin, ob.
8 VIERNES Sta. Isabel, reina.
9 SABRA [illegible]

STAND DER MAAN.
V. M. 5 Juli 3 u. 58 min. A. M.

Opkomst der Zon:
5 Juli 5 ure 37 min.
Ondergang der Zon:
5 Juli 6 ure 23 min.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

3 Juli *City of Monticello* Jacksanville
4 Juli *Philadelphia* naar N.-York.
11 „ *Prins Maurits* „ Amst.

DE VREDE.

—o—

Onder dezen titel heeft Z. D. H. Mgr. Cecconi, aartsbisschop van Florence, bij gelegenheid van de godsdienstige en burgerlijke feesten, die gehouden zijn bij de inwijding van den monumentalen gevel van Santa Maria del Fiore, een herderlijken brief openbaar gemaakt, waarvan de strekking te gelegener tijde beantwoordt aan de behoefte aan vrede, welke, zooals de doorluchtige prelaat zegt, zich in alle gemoederen, als een noodzakelijke rust na langdurigen strijd, doet gevoelen. Zooals Z. D. H. zelf verklaart, richt hij 't woord tot allen, die, hoewel nalatig in de uitoefening van hunnen godsdienst, en beheerscht door vooroordeelen opzichtens het maatschappelijke streven der Kerk, nochtans hun geloof niet verzaakt hebben en zelfs erkennen, dat het Katholicisme de bron is van de kostbaarste zegeningen.

„ Hen allen, zegt Mgr. op den toon der herderlijke liefde, hen allen heet ik broeders, omdat zij allen zonen zijn van eenen gemeenschappelijken vader, en ik noodig hen uit, zich niet achteraf te houden, want dit juist bestendigt het misverstand en stelt een beletsel aan de noodzakelijke, wederzijdsche ophelderingen en bijgevolg aan de zegepraal der waarheid, vriendschap en broederlijkheid. Weiger dus niet, gaat hij voort, naar het betoog der tegenpartij te luisteren.

Gelukkigerwijze kan men met u redeneeren, omdat gij zekere beginselen met uwe tegenstanders gemeen hebt, waardoor de redetwist mogelijk wordt; want, zooals de groote wijsgeer van Aquino opmerkt, de wijsbegeerte is niet afkeerig van redetwisten zelfs niet met hen, die hare stellingen ontkennen, mits zij slechts iets voor waar erkennen, dat tot een vast punt van uitgang strekt en door beide partijen wordt aangenomen."

Om een der grootste hinderpalen, die aan de eensgezindheid in den weg staan, te verwijderen, beijvert de aartsbisschop van Florence zich op de eerste plaats het zoo algemeene vooroordeel te doen verdwijnen, volgens hetwelk de priesters vijandelijke gevoelens koesteren of onverschillig zijn jegens den vooruitgang der beschaving en het streven der maatschappij, in wier midden zij leven. Ten dien einde stelt Mgr. Cecconi in 't licht, dat de geheele opvoeding der geestelijken, èn onder wetenschappelijk èn onder zedelijk opzicht er op ingericht is, om hen te vormen tot vrienden niet alleen, maar tot hoofden en leidslieden van den waren vooruitgang.

Zeker de wetenschappelijke opvoeding van den priester wordt bekroond door de studie der godgeleerdheid, maar „deze koningin der wetenschappen" stelt hem in staat de waarheden langs bovennatuurlijken weg geopenbaard, op logische wijze in harmonie te brengen met die, welke het menschelijk verstand door eigen krachten leert kennen: met dit gevolg dat zijne kennis de grondbeginselen aller wetenschappen omvat en hem het richtsnoer aangeeft van alle menschelijke daden.

Een zeker niet verdacht schrijver, Proudhon, heeft dan ook opgemerkt: „Wonderbare zaak! op den bodem onzer politieke debatten vinden wij altijd de théologie!" Wie zijn het overigens, die de priesters in de studie belemmeren? Wie anders dan degenen, die hen aan de gewoonten der kazernen willen gewennen, om aan de Kerk niets anders te laten dan een legioen van oudgedienden? Maar, ondanks dat alles bekleedt deze geestelijkheid nog eene waardige en somtijds zelfs de eerste plaats, waar 't den vooruitgang betreft en de ontdekkingen op wetenschappelijk gebied.

„ Nog niet lang geleden, zegt Mgr. Cecconi, hebt gij te Florence met groote eerbewijzingen een armen kloosterling grafwaarts geleid, omdat hij zich beroemd had gemaakt in de natuurkundige wetenschappen. Aan een ander kloosterling, die aan de zon het geheim harer physische samenstelling wist te ontrukken, wijdde Italië onlangs een gedenkteeken. In Italië leeft nog een kloosterling, die eene groote vereeniging van geleerden heeft opgericht om de wetten der veranderlijkheden in de atmosfeer op te sporen ter meerdere veiligheid uwer scheepvaart, en om de oorzaken na te vorschen van de verwoestingen van den bodem waaraan gij zoo gehecht zijt. Terzelfder tijd zien wij Leo XIII het gebouw der wijsbegeerte, waarvan eene valsche wetenschap de grondslagen geschokt heeft, weder optrekken, en de historische schatten van het Vaticaan ter beschikking stellen van de geleerden aller landen, opdat zij een ander gebouw in aanzien zouden herstellen, dat der geschiedenis, welke, zooals men gezegd heeft, tengevolge van kwade trouw eene blijvende samenzwering tegen de waarheid is geworden. Och, schenk aan de geestelijkheid wat vrede en rust; laat haar hare gelederen versterken en gij zult zien, dat zij voor uwe kinderen in alle wetenschappen eene even uitmuntende onderwijzeres zal worden als zij voor uwe vaders geweest is."

Evenzeer maakt de zedelijke opvoeding, zooals Mgr. met welsprekendheid aantoont, den priester geschikt tot lenigen van algemeene en bijzondere rampen en dus tot eene bij uitstek zegenrijke en beschavende zending, en de edelste uiting eener belanglooze vaderlandsliefde.

"Evenwel, zoo vervolgt Mgr. Cecconi, ook hierin ondervindt de priester tegenkanting. Men wil van hem dat hij zijn steun verleene, aan alles, wat de vlag voert van vooruitgang, beschaving en vaderlandsliefde, zelfs, als hij dit niet kan en niet mag doen zonder de beginselen te verloochenen, die door de tegenstanders, tot wie ik hier spreek, in theorie, beleden worden. Welnu men hoore over dit punt den graaf C. de Cavour, ongetwijfeld eene onverdachte autoriteit: "Wanneer gij van den Paus concessies verlangt aan de burgerlijke maatschappij, die de tijdgeest en de voortgang der beschaving eischen, maar lijnrecht staan tegenover de stellige voorschriften van den godsdienst, waarvan hij de verheven opperpriester is, dan vraagt gij hem iets, dat hij niet kan noch mag doen. En wat van zijnen kant standvastigheid en in 't geheel geene stijfhoofdigheid is, dat is, in mijn oog en als men van het Katholieke standpunt oordeelt eene daad van verdienste."

En om aan te toonen hoeveel waarde men kan toekennen aan zeker soort van vooruitgang, en hoe onvereenigbaar deze is met de katholieke beginselen, herinnert de aartsbisschop van Florence aan een ander beroemd gezegde van Cavour: "Als wij voor ons zelven deden, wat wij bezig zijn voor Italië te doen, zouden wij groote misdadigers wezen." Ongetwijfeld, dit is het gestrengste oordeel, dat er geveld kan worden over de in naam van vooruitgang en beschaving voltrokken feiten.

Maar van den anderen kant kan men voorzeker niet alle strevingen van den nieuweren tijd als slecht en veroordeelenswaardig beschouwen en dit wordt door Mgr. Cecconi op de volgende wijze besproken:

" In deze strevingen vindt men eene vermenging van goed en kwaad, van recht en onrecht, van redelijkheid en overdrijving. Nu is het zeker, dat een verstand, ongewoon tot op den bodem der dingen door te dringen, niet gemakkelijk het goede van het kwade kan onderscheiden. Maar, waarom dan, o mannen der 19de eeuw, als gij in waarheid den toestand van onrust en verwarring moede zijt, waarom besluit gij dan niet om u tot hem te richten, die met gezag eene beslissende uitspraak kan doen over de vragen, die zonder ophouden de maatschappij in spanning houden? Gij, vooral, die Katholiek zijt en het wilt blijven, zoudt met u zelven in tegenspraak komen, als gij elders de middelen zocht om tot den vrede te geraken, waaraan de wereld behoefte heeft. Tot wien anders zoudt gij u willen wenden om eene oplossing der vragen, die zoo innig de zedelijke beginselen en hunne practische toepassing raken, dan tot dengene, die altijd de zekere en onpartijdige leermeester der algemeene en bijzondere zedeleer is geweest, zelfs dan, als trotsche gebieders, den eisch van Herodes aan St. Joannes den Dooper herhalende, eene toestemming zochten te verkrijgen, die hun nochtans standvastig geweigerd werd. Tracht u toch te verheffen tot de onbenevelde hoogte van een nadenkenden geest; leert denken met uw eigen verstand, en volgens uw eigen beginselen. In één woord verwerp het onzinnige denkbeeld, als kon er een Katholicisme bestaan zuiverder en verlichter dan dat van den Paus.

Na zijne woorden bekrachtigd te hebben met aanhalingen uit Gioberti's geschriften (uit de dagen toen deze nog niet was afgedwaald) stelt de aartsbisschop van Florence in het licht, dat onzen grooten Opperherder noch de zending, noch de wetenschap, noch de noodige geschiktheid, noch de algemeene achting ontbreken om het vredewoord uit te spreken, waaraan Italië behoefte heeft, en dat het dit aan Hem moet vragen. In de ontwikkeling dezer verschillende punten legt Mgr. Cecconi eene herderlijke en overtuigende welsprekendheid aan den dag. Bij voorkeur haalt hij de bekentenissen van tegenstanders aan, ten einde alzoo met onwederlegbare juistheid aan te toonen, hoe noodzakelijk het voor Italië is, zijne blikken naar den H. Vader te richten en bij hem zijn behoud te zoeken met de woorden van het Evangelie: "Heer, red ons, want wij vergaan!" De hoofdgedachte van den doorluchtigen aartsbisschop in al hare bijzonderheden volgen, lacht ons wel toe, doch zou ons te ver voeren; wij willen echter nog de volgende passage uit zijn herderlijk schrijven aan onze lezers ten beste geven:

Wie is de Opperpriester tot wien wij ons moeten richten? Door de geheele wereld klinkt zijn naam. Wie zou dan weigeren in Leo XIII den Paus te zien, die op de wondervolle wijze al de deugden in zich vereenigt, die den grondslag uitmaken aller andere zoo in de bijzondere, als in de algemeene zedelijke orde? Is zijn nog kort maar reeds roemrijk Pontificaat niet eene aaneenschakeling van daden, waarbij men niet weet, wat het meest te bewonderen valt, de voorzichtigheid der handeling, de rechtvaardigheid der besluiten, de gematigdheid der eischen, of de kracht der verdediging. Voorzeker Leo XIII kent ten volle de behoeften en het streven van onzen tijd. „ Wij verkondigen vrijmoedig de waarheid, heeft hij gezegd, zooals Onze plicht gebiedt. Maar dit wil niet zeggen, dat wij den aard der tegenwoordige tijden miskennen, of dat Wij meenen den eervollen en nuttigen vooruitgang van onze dagen te moeten versmaden. Wij zouden willen, dat de Staten beter beveiligd waren tegen de gevaren en bevestigd op de hechtste grondslagen en zulks zonder in het minst de billijke vrijheid der volkeren te verminderen, aangezien de waarheid de moeder en de zekere bewaakster is der menschelijke vrijheid." „De waarheid zal u vrijmaken." Ziedaar dan de groote

priester dien God in dezen tijd aan Italië en de geheele wereld schenkt: Ecce sacerdos magnus! De verheven apostolische deugden, die Leo XIII versieren, maken hem bijzonder aangenaam in Gods oogen. En de menschen, zelfs zij die buiten de schaapskooi van Christus leven, blijven getroffen staan bij den aanblik dezer grootsche figuur, die zich boven alle tijdgenooten verheft, en zij groeten in hem den verheven tolk van de eeuwige wetten der rechtvaardigheid: *Inventus est justus.* Als een andere Noë zal deze rechtvaardige dus de geheele maatschappij van een algemeenen ondergang kunnen redden en aan de wereld het voorbeeld geven van gerechtigheid en derhalve het onderpand van een verzoening en vrede. Moge de verste nageslachten van hem getuigenis geven met deze woorden: *In tempore iracundiae factus est reconciliatio.* Deze wensch, die uit zoovele gemoederen in den schoot der beschaafde volkeren ten hemel stijgt, waarvan de vervulling ontwijfelbaar zeker stroomen bloeds en groote verwoestingen zoude voorkomen, deze wensch krijgt ook in Italië dagelijks meer kracht en leven. Ik hoor mij, wel is waar, in het oor fluisteren: „De Paus zou tegelijk rechter en partij zijn, maar ik zeg u, zwijg, mijne broeders! Een beleedigd vader is altijd als partij erkend geweest in de huiselijke twisten. Hij is de geboren rechter van zijn huisgezin. En is het voor ons geen glorie, dat wij onzen rechter en vader in ons midden bezitten?"

Eene uitweiding over de waarlijk nationale en godsdienstige feestviering te Florence leidt Mgr. er toe om nogmaals aan te dringen op de voordeelen van den vrede, op de noodzakelijkheid voor Italië om zijn blikken op den Paus te vestigen, en hij besluit zijn heerlijken brief met deze woorden, die in het kort de strekking er van samenvatten: *Zoekt Uw behoud daar waar het alleen te vinden is.*

DE KERK IN AFRIKA.

BRIEF van Mgr. LIVINHAC, bisschop van Pacando, apostolisch-vicaris van Nyanza, dd. Notre-Dame de Kamoga (aan de oevers van het Nyanza-meer), 2 September 1886, aan het Genootschap tot voortplanting des Geloofs.

(*Vervolg.*)

Verre van treurig te zijn, waren onze gesprekken door een zoete vreugde veraangenaamd: en het zien van het gelukkig gelaat dier geloofbelijders, de beminnelijke scherts, waarmede zij hun verhaal kruidden, deden ons een oogenblik de zware beproeving vergeten, die onze kleine Kerk te doorworstelen had.

Zij, wier leven meer gevaar liep, wachtten tot na middernacht om te kunnen communiceeren: en door het van den Hemel neergedaald Brood versterkt, gingen zij den strijd van den volgenden morgen moedig trotseeren.

In den loop van den dag ontvingen wij weinig bezoekers, die wij in de afgelegenste vertrekken onzer groote hut verborgen, daar de voorzichtigheid ons beval onzen neophyten te bevelen zich in hunne velden verborgen te houden, zoolang het onweer zoude duren.

Mathieu Kisoulé echter, de eerste wapenmeester van den koning, kon ons, zonder zich te veel bloot te stellen, over dag bezoeken. Daar hij een in zijn kunst zeer knap en eenig werkman was, had Mouanga hem noodig. De spionnen van Zijne Majesteit weten het wel, doch denken er niet aan hem te grijpen. Hij gaat en komt dan ook ongestoord en laat geen enkelen Zondag voorbijgaan, zonder in de kapel der missie te komen bidden.

De koning kent zijne gehechtheid aan onzen Heiligen godsdienst en zegt hem dikwijls om hem te beangstigen: „Ik weet dat gij bidt; ik zal u doen dooden of minstens de ooren laten afsnijden." Op zekeren dag, dat hij wederom zoodanige bedreiging ontvangen had, zeide hij ons lachende: *„Zie deze ooren eens; zij zijn niet van mij; Kabaka zal mij er dezer dagen van bevrijden."*

Kisoulé heeft vele bezittingen; zijne kunst verschaft hem veel katoenen stoffen, cauris (schelpen, munten) talrijke ossen en geiten. Hij maakt van dezen welstand gebruik om de naastenliefde vooral jegens Christenen, uit te oefenen. De catechumeenen, die te ver van de missie wonen, overnachten bij hem, om onzen catechismus beter te kunnen bijwonen. Hij ontvangt alle zieke Christenen en verzorgt ze als zijne kinderen. Diegenen onzer neophyten, die door hunne heidensche ouders verstooten worden, vinden bij hem een zeker toevluchtsoord. Het is hem gebeurd, dat hij meer dan honderd personen tot zijn last had. Daarbij bepaalt zich echter zijne groote naastenliefde niet; hij verstrekt den Christenen, die gevangen zijn, levensmiddelen, ontrukt hen aan de kwellingen, door den beulen een geschenk te geven, koopt de vrouw van gene terug enz.

Daar hij dagelijks veel met menschen omgaat, is hij op de hoogte van alles wat er gezegd en gedaan wordt en geeft ons in deze slechte dagen de nuttigste inlichtingen. Het is door hem, dat wij de martelingen van verscheidene slachtoffers der vervolging vernomen hebben.

Ziehier om onzen brief te eindigen eenige der bijzonderheden, die wij vernomen hebben aangaande de laatste oogenblikken van verscheidenen dier moedige geloofsbelijders.

Charles Louanga, hoofd der Christen pages, van wien reeds melding gemaakt is, werd van zijne metgezellen gescheiden. Misschien hoopte men hen daardoor gemakkelijker hun geloof te doen verzaken.

De beul Senkolé, om zijn ijver te toonen, bad den koning hem Charles te leveren en beloofde hem te zullen martelen, gelijk hij het verdiende.

Hij verbrandde hem dus langzaam, met de voeten beginnende.

Terwijl hij het vuur opstookte, zeide hij hem: „Komaan, dat God kome en u van den brandstapel hale."

De martelaar (wanneer wij ons van dit woord of dusdanige woorden bedienen, verstaan wij ze onder den meest uitgebreiden zin, daar wij geenszins het oordeel van den H. Stoel willen vooruitloopen) antwoordde hem met kalmte: „Arme dwaas! Ge weet niet wat gij zegt. Op dit oogenblik is het als water, dat gij mij op het lichaam werpt; maar wat u betreft, de God, dien ge beleedigt, zal u eens in het werkelijke vuur werpen." Na dit gezegd te hebben, zweeg hij en verduurde zijne lange marteling zonder een enkele klacht te doen hooren.

De drie jongste pages: Siméon Sébouta, Denys Kamiouka en Ouélaba, eenvoudige catechumeenen, maakten het medelijden van den oppersten beul gaande. De oude Mkadjanga, die gedurende zijn lange loopbaan als uitvoerder der grootste martelingen, zijne wreedheden nog nooit had uitgeoefend op kinderen van zoo jeugdigen leeftijd, besloot hen te redden. Hij zeide hun dus: „Verklaar slechts, dat ge niet meer zult bidden, en Kabaka zal u genade verleenen." Doch de kinderen antwoordden; „Wij zullen niet ophouden te bidden, zoo lang wij leven."

Mkadjanga hield niet langer aan, in de hoop dat het zien van den marteldood hunner metgezellen misschien zou uitwerken, hetgeen zijne woorden niet konden verkrijgen. Men voerde hen dan met de overigen naar den heuvel Namougongo, die zich tegenover Sainte-Marie de Roubaga verheft. Zij waren op dien dag ten getale van vier en dertig.

Eene groote hoeveelheid droog riet was op den top van den heuvel opeengestapeld. De beulen maakten er groote takkebossen van en staken in ieder daarvan een hunner slachtoffers gebonden in.

Zij maakten er geen voor Siméon Sébouta gereed. Zich vergeten geloovende, riep hij uit: „Waar is nu mijn takkebos? Allen hebben er eene, ik wil ook de mijne hebben." Men deed alsof men zijn verlangen wilde beantwoorden en bond hem gelijk de overigen, maar men zette hem, Denys en Ouélaba ter zijde.

Toen de takkebossen gereed waren, plaatste men ze horizontaal en naast elkaar met de voeten der slachtoffers in dezelfde richting.

Onder de slachtoffers bevond zich de zoon van Mkadjanga, de jonge Mbaga. De ongelukkige vader had alle pogingen aangewend om hem een woord te ontlokken, dat op een geloofsverzaking geleek, maar tevergeefs. Tevergeefs ook had hij gehoopt, dat de toebereidselen voor den dood hem zouden afschrikken; het kind had zich in de takkebos laten binden, zonder een enkel woord te zeggen. Op het laatste oogenblik waagt de vader een laatste poging. „Mijn zoon," zeide hij hem, „stem er slechts in toe, dat ik u bij mij verberg; niemand denkt er aan, en men zal er u niet ontdekken."—„Vader," antwoordt het kind „ik wil niet verborgen worden. Gij zijt slechts de slaaf van den koning. Hij heeft u gelast mij te dooden. Zoo gij mij niet doodt, haalt ge u onaangenaamheden op den hals; ik wil ze u besparen. Ik ken de oorzaak van mijn dood: het is de godsdienst. Vader, dood mij!"

Toen beval Mkadjanga, om zijn zoon de afgrijselijkheden van den vuurdood te besparen, een zijner mannen hem los te maken en hem een krachtigen stokslag in den nek te geven. Op die wijze dood men *de vrienden.* Het kind viel dood, en het lichaam werd in het riet gestoken en weer op zijn plaats gezet.

Na deze terechtstelling werden de takkebossen aangestoken aan den kant der voeten van de slachtoffers, om ze zoo lang mogelijk te doen lijden, en in de hoop dat verscheidenen hun geloof zouden verzaken, zoodra de vlammen hen zouden bereiken. Tevergeefs! De martelaren openen wel is waar den mond, maar alleen om gezamenlijk de gebeden op te zeggen, welke wij hun geleerd hebben!!!

De beulen echter roepen hun toe: „Weet wel, dat wij u niet dooden: Het is Nendé, die u doodt! Het is Mkasa, die u doodt! Het is Kibouka! Het zijn al onze *lovbari* (goden), die u dooden: zij, die gij met afkeer *Masiimi* (duivelen) noemdet."

Verscheidene stemmen antwoordden uit de vlammen: „Indien het de duivelen zijn, die ons dooden, zoo zijt gij hunne bedienaars!"

Een half uur daarna waren de takkebossen verbrand, en men bespeurde niets meer dan een rij van lijken, half verbrand en met asch bedekt.

De kleine Siméon en zijne twee makkers beschouwden die rookende overblijfselen en wachtten met ongeduld, dat hunne beurt zou komen. „Weest maar niet ongeduldig," zeiden hun de beulen, „wij bewaren u slechts om het feest te eindigen, indien gij wel te verstaan in uwe koppigheid volhardt: want wij zullen u sparen, zoo gij aan den godsdienst verzaakt."

De jonge pages toonden zich onwankelbaar. De oude Mkadjanga, die voor de eerste maal in zijn leven kinderen den dood zoodanig zag verachten, kon zijn eigen oogen niet gelooven. Hij besloot hen los te maken en naar de gevangenis terug te voeren.

(*Slot volgt.*)

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernements Besluiten.

Curaçao den 1n. Juli 1887.

Aan den Heer *Carl Meijer* vergunning verleend om in de *Willemstad* alhier eene apotheek op te richten.

De Infanterist *P. A. O. Heider* als maréchaussée der 2e. klasse bij de brigade gedetacheerd.

Ter Gouvernements-Secretarie zijn ter inzage van belangstellenden nedergelegd de Nummers 21 en 22 van het „Bericht aan Zeevarenden," uitgegeven door de Afdeeling Hydrographie van het Ministerie van Marine te 's Gravenhage.

De Gouvernements Secretaris,
HELLMUND.

— De Nederlandsche pakketschooner *Gouverneur van den Brandhof* vertrekt Vrijdag den 8n. dezer naar de eilanden St. Martin, St. Eustatius en Saba. De mails worden op dien dag om 2 uur des namiddags gesloten.

—Op het feest van de HH. Apostelen Petrus en Paulus hebben in de O. L. V. Kerk op Pietermaai 74 kinderen hunne eerste H. Communie gedaan.

Het Comité ter viering van het gouden priesterfeest van onzen H. Vader Leo XIII noodigt nogmaals allen uit die iets vervaardigd hebben, voor de *Vaticaansche Tentoonstelling,* dit spoedig te willen inzenden.

Het Comité is van plan eerlang hier op Curaçao eene Tentoonstelling te houden van de ingezondene voorwerpen. Plaats waar en tijd wanneer die voorwerpen zullen geëxponeerd worden, zullen spoedig worden opgegeven.

De Secretaris,
JAMES CORSEN.

NEDERLAND.

—Z. Exc. mgr. F. Spolverini, tot dusverre Pauselijk internuntius te 's Hage, zal weldra voor goed Nederland verlaten, om tot de aartsbisschoppelijke waardigheid verheven te worden, en dan Z. H. paus Leo XIII bij Z. M. den Keizer van Brazilië te gaan vertegenwoordigen. In deze bevordering ligt eene onmiskenbare waardeering van de uitnemende diensten, door Z. Exc. der Kerk en de H. Stoel bewezen gedurende zijn 5jarig verblijf in Nederland, zoowel als in de gewichtige zendingen, door hem vervuld aan het Oostenrijksche en Beijersche Hof, en nog verleden jaar bij het gouvernement van Baden, welke zending de Groothertog beloonde met de gouden keten van den Zähringer Leeuw. Voor allen toegankelijk en altoos bereid, waar zijne hulp, tusschenkomst, voorspraak of aanbevelen verzocht werden, stelde hij voordurend belang in alle uitingen van het Kath. leven in Nederland, juichte hij alle godsdienstige ondernemingen van harte toe. Waar hij zich officieel in diplomatieke kringen vertoonde, werd hij als Romeinsch Prelaat ook door Protestanten met ingenomenheid welkom geheeten. Zijn gewaad vergde onderscheiding en eerbied, en beiden vielen hem ten deel.

—De *Gelderlander* geeft het volgende zeer lezenswaardig artikel over de afschaffing der kermis:

Wij behooren niet tot de verdedigers der kermis. Wij zouden wenschen dat de Dagelijksche Besturen der steden, waar de kermis nog bestaat, de vergunning om zich tijdelijk te vestigen weigerden aan al die sujetten, welke met hunne schandalen de kermissen zóó doen worden dat het weldenkend publiek zich bepaalt tot veelvuldig bezoek van een gerenommeerd koffihuis gedurende de feestweek.

Met de liberale afschaffing der kermis zijn wij echter evenmin ingenomen. De liberalen en vooral de dagbladredactiën hebben het gemunt op de onschadelijke kermis-eigenaardigheden, vooral op de draaiorgels. De verderfelijke cafés-chantants, de rondreizende tooneeltroepen, die de beschaving in 't aangezicht slaan en de kunst vertrappen, huren ook buiten de kermisweek een schouwburgzaal of de lokalen van een bierhuis af.

Orgeldraaiers, mits het hun verboden zij straatliedjes te verkoopen, dolende muziekkorpsen, goochelaars in de open lucht, houders van tombola's en draaiborden, van tentjes waar vooral de boerenkracht zijn kracht kan meten door het houwen op een blok, dezulken kon men gerust toelaten. Doch juist van die

lieden, welke langs de huizen om een cent vragen en waaromheen een lastige, niet wijken willende foule zich verdringt, zijn onze liberale philisters afkeerig. Die banaliteiten hinderen hen. Zij moeten op hun stoepen, langs hun gewone wandelwegen in de buurt van hunne cafés, casino's en societeiten geen ongerief hebben van het volksvermaak.

Er is meer. De kermis is een tijd van ongevraagde fooien. En daar hebben zij een grondigen hekel aan. Zij zijn zoo gewoon van den Staat fooien te *ontvangen*, dat zij met het denkbeeld van fooien *geven* zich niet verzoenen kunnen. De kermis is een tijd van gelijkheid, de beste zitplaatsen in concert- en biljartzaal worden veroverd door lieden, die anders nooit daar ter plaatse verschijnen; en niemand, die meer van kleingeestige onderscheiding houdt dan de echte liberaal, die zelfs gedistingeerd is in het "denken." "Het denkende deel der natie", zij zelven immers hebben die bescheiden benaming voor zich uitgevonden en zouden octrooi aangevraagd hebben, indien nog octrooien bestonden.

De kermis is ook een tijd van privileges voor den arbeidenden stand. Een halven dag heeft het dienende personeel meestal vrij en het loon gaat door. Zij behoeven er niet om te vragen; die vrije middag is een instelling geworden. Dit behaagt den liberaal niet. De wet moet voor den arbeidenden stand zorg dragen, niet hij, de ver boven al die preoccupatiën verheven liberaal.

Verneem maar eens den Haagsche correspondent van den *Arnh. Ct.* over de afschaffing der kermis in de hoofdstad. Hij juicht de afschaffing toe, maar dat hij dientengevolge de voorstellingen van het Rotterdamsch tooneelgezelschap, dat anders gedurende de kermisweek in den Haagschen Schouwburg optreedt, niet kan bijwonen, is hem oorzaak tot bittere klacht. Al wat hem hindert, moest wegblijven; al wat hem aanstaat, moest ervan doorgaan. Met zulke vooroordeelen de kermis bestrijden en afschaffen is hetzelfde als de vooroordeelen van het socialisme in de hand werken. Drogredenen aan weerszijden.

BUITENLAND.

ROME. — De verscheidene werkzaamheden van de tentoonstelling van voorwerpen, de Katholieke eeredienst betreffende, die tijdens het jubilé van Z. H. Paus Leo XIII zal plaats hebben, vorderen goed. De tentoonstelling zal verrijzen in het zoogenaamde Piazzale della Pigna, een door het Belvedere, het museum Chiaromonti, den Braccio nuovo en de bibliotheek ingesloten reusachtige tuin. In dezen lusthof staat sedert den aanvang van dit jaar de zuil, die Leo XIII ter herinnering aan het concilie, waarbij het dogma der onfeilbaarheid afgekondigd werd, heeft doen plaatsen. De in aanbouw zijnde galerijen staan met eene groote zaal der bibliotheek in verbinding, waarin Z. H. de Paus de tentoonstelling zal openen.

Onder de plannen, die worden voorgesteld, om eene blijvende herinnering te stichten, aan dit gedenkwaardige feest, staat op den voorgrond: alle Katholieken te doen bijdragen tot herstel van de basiliek van Lateranen. Men weet, dat door de mildheid van Leo XIII het gewelf dezer basiliek, die het hoofd en de moeder is van alle andere, op prachtige wijze is versierd. Het schip en de zijbeuken dezer kerk, die de kathedraal is des Pausen, zijn echter met eenvoudig pleisterwerk bedekt. Eenige Katholieken hebben zich daarom afgevraagd, of men, door de handen ineen te slaan, het niet zóó ver zou kunnen brengen, om althans de muren van het middelschip met marmeren platen te bedekken. De volvoering van het grootsche plan zou zonder twijfel tot heerlijke herinnering strekken aan het Pausfeest. Niets schooner dan de Katholieken van alle landen te zien zamen werken, om de basiliek, die tevens de kathedraal is van het hoofd aller bisschoppen en aller geloovigen, te versieren.

— Onlangs vierden de oud-Garibaldianen op den Janiculum te Rome, den jaardag van een welgeslaagden uitval der Garibaldiaansche soldaten van de Romeinsche Republiek in het jaar 1849, terwijl Rome door de Franschen belegerd werd. Bij deze gelegengeid hield een als anti-Clerikaal te boek staand lector, professor Chierici, de feestrede: merkwaardig was het, hoe hij, in plaats van de gewone schimpredenen tegen het Pausschap, vol eerbied over de politiek van Leo sprak, en o. a. uitriep: „Moge de grijsaard, wiens handen niet met bloed bevlekt zijn, ten volle slagen in het vredewerk, dat Hij heeft aangevangen en de natiën bewegen, om aan hare jammervolle manie van gewapende vrede te verzaken. Als de Paus daarin slaagt, zoo ging hij voort, en wees naar den koepel van St. Pieter, dan zullen alle volkeren der aarde ieder het hoofd buigen." Hoe verbaasd ook eerst zijn auditorium over deze woorden stond, toen ging er een algemeen gejuich onder de Radikalen en Garibaldisten op, en toen een der aanwezigen protesteerde tegen deze hulde aan den Paus, ging er op nieuw een oorverdoovend applaus op uit de menigte, dat dit protest smoorde.

PARIJS.—Omtrent den vreeselijken brand van de *Opéra Comique* vinden wij de volgende bijzonderheden in de Fransche bladen.

Het was ten half negen, dat men den brand gewaar werd. Tasquin zong juist het eerste lied in *Mignon*, toen een brandend stuk van de zoldering op het tooneel viel. Oogenblikkelijk richtte Tasquin het woord tot de toeschouwers en zeide:

„Weest niet bevreesd. Een brand is ontstaan, doch 't is niet erg. Verlaat stil en ernstig de zaal."

Doch reeds had de schrik de bovenhand gekregen; langs alle kanten nam men de vlucht; maar ook welke ramp! In minder dan 10 minuten was het tooneel een ware vuurzee.

In de gangen was het schouwspel onbeschrijflijk. Men trapte er elkaar onder de voeten. Vrouwen en dames, met losgerukte haren, verwilderde blikken, schreeuwden en jammerden om hulp.

Mannen wilden tegen den stroom van het volk ingaan, deze om zijne vrouw, gene om zijn kind, om zijne moeder te redden. En dit alles te midden van een afgrijselijk gehuil, van onmenschelijk hulpgeroep.

Op het balcon der eerste verdieping waren een aantal toeschouwers gevlucht, zinneloos van schrik. Drie vrouwen waagden achtereenvolgens den sprong. Zij werden alle drie dood opgenomen.

De artisten namen de vlucht op straat in hunne theaterkleeding. Mej. Smart werd bij tijds gewaarschuwd en kon vluchten, slechts met een tricot gekleed. Een danseres sprong door een venster der derde verdieping, doch bleef met haren rok aan het venster hangen; in dezen toestand werd zij gered. Moullerat werd half verstikt buitengebracht. Eene jongevrouw had den moed op het dak te blijven, tot men haar redden kwam.

Onmogelijk is het 't juiste aantal der slachtoffers aan te duiden. Men denkt dat een 20tal figuranten en koristen onder de puinen begraven werden. Wat de toeschouwers betreft, die ofwel verbrand, ofwel verstikt in de zaal bleven, eenigen schatten hun aantal op 100; anderen gaan zoo hoog niet.

De apotheken in de buurt bleven den ganschen nacht open, ter verpleging der talrijke gewonden, die men er voordurend inbracht. Van daar werden zij naar het gasthuis of naar hunne woning gebracht.

De pompiers hebben waarlijk heldendaden verricht. Men zegt dat een korporaal, die op het dak stond, in den vuurgloed gevallen en dat een andere pompier bijna verstikt is.

Het personeel van den schouwburg gedroeg zich voorbeeldig. De heer Soulacroix, de bekende zanger, redde verscheidene personen en moest zich vervolgens door een touw door een venster aflaten.

Te ruim half tien stortte de koepel der opera in, en was deze nog slechts een puinhoop. Onderwijl stonden de bovenverdiepingen van het belendende blok huizen fel te branden, en deed al wat Parijs aan pompiers bezat, zijn uiterste best tot behoud der huizen. Tegelijk klommen eenige ellendigen tegen de brandladders op om de door de verschrikte bewoners verlaten vertrekken leeg te plunderen. Zij werden echter gevat en door de politie met groote moeite door het verbitterde volk heen in bewaring gebracht.

Half Parijs verdrong zich in de omringende straten en voor de mairie hebben formeele gevechten plaats gehad om binnen te komen, teneinde onder de slachtoffers bloedverwanten te herkennen. De deuren moesten worden gebarricadeerd en eindelijk het volk zelfs achteruit gedreven worden.

Den volgenden morgen waren veertig lijken ontdekt, terwijl honderden personen door den brand, het dringen enz. zware verwondingen hebben bekomen. In één loge vond men eene geheele familie, tien personen, Engelschen of Amerikanen, die hunne loge niet konden verlaten, dewijl de gangen volgepropt waren met menschen.

Een verschrikkelijke opgewondenheid heerschte, zooals licht te begrijpen is, te Parijs.

—Op den 23 Juni heeft de Pauselijke Nuntius zijne geloofsbrieven aan President Grévy overhandigd. De bij die gelegenheid gehouden redevoeringen waren zeer vriendschappelijk.

BERLIJN. — Prins Luitpold, Regent van Beijeren, zal waarschijnlijk eerlang Koning van Beijeren worden. De Duitsche Keizer moet onlangs reeds zijne toestemming daartoe gegeven hebben. 's Prinsen bezoek te Weenen, moet ook met deze zaak in verband staan. Daartoe dient natuurlijk eerst de ongeneeslijke krankzinnigheid des tegenwoordigen Konings te worden geconstateerd.

— De Duitsche regeering logenstraft het bericht, dat zij voornemens was de Franschen uit den Elzas te verdrijven.

— Men beweert dat Rusland en Frankrijk ten sterkste geprotesteerd hebben tegen de Egijptische Conventie, en met den oorlog gedreigd hebben, zoo zij werd bekrachtigd. De toestand wordt als critiek beschouwd, ofschoon het *Journal des Débats* ontkent dat er van Fransche zijde met eenen oorlog is gedreigd.

LONDEN. — Ten jare 1883 bevonden zich te Londen 33 Kath. Geestelijken, thans zijn er 350 Priesters werkzaam. Deze toename ligt vooral aan de zielezorg, vereischt voor de honderdduizenden Ieren, die zich in de hoofdstad gevestigd hebben. Aan den linker Theemsoever (aartsdiocees van Westminster) wonen cirka 200,000, aan den regter Theemsoever (diocees van Southwark) 100,000 Ieren.

— Men verzekert, dat Parnell den man heeft gevonden, die den brief schreef, welke door de *Times* op zijn rekening werd gesteld; maar nadere bijzonderheden ontbreken nog.

— Het kroningsfeest van Koningin Victoria werd met groote plechtigheid gevierd. Bij die gelegenheid ontving de Koningin vele rijke en prachtige geschenken van de vreemde vorsten.

WEENEN. — De Oostenrijksch-Hongaarsche legatie te Bucharest heeft onlangs een circulaire aangeplakt waarin gezegd wordt, dat met 1 Januari 1888 het Oostenrijksch-Hongaarsche keizerrijk ophoudt met personen, die niet tot de Oostenrijksche of Hongaarsche natie behooren in Rumenië te blijven beschermen; tot op dien dag echter zullen de tegenwoordige beschermden op denzelfden voet behandeld worden.

— Op de tentoonstelling van kerkelijke gewaden en ornamenten, hier gedurende drie weken gehouden, waren ook voorhanden de giften der vorstelijke personen, welke bestemd zijn voor de Vaticaansche expositie, namelijk de eigenhandig vervaardigde geschenken van de Kroonprinses Stephanie, de aartshertogin Maria Valeria en andere prinsessen der Keizerlijke familie.

— De knoeierijen, welke kort geleden in het Algemeene Ziekenhuis zijn ontdekt, hebben reeds het ontslag van den directeur, Hoffmann ten gevolge gehad. Juist vóór een paar dagen was den heer Hoffmann bij wijze van onderscheiding de titel *Hofrath* verleend. De minister-president graaf Taaffe gelastte dat een nauwkeurig onderzoek werd ingesteld en de stadhouder van Oostenrijk heeft reeds besloten, dat in alle openbare ziekenhuizen in zijn provincie klachtenboeken zullen worden gehouden. De patiënten kunnen hun grieven neerschrijven in deze boeken, welke den stadhouder geregeld moeten worden voorgelegd. De clericalen maken gebruik van dit geval en verlangen, dat de verpleegsters voortaan zullen worden vervangen door zusters van liefdadigheid.

— Zal de Paus nu Koning van Palestina worden? — De *Algemeine Zeitung* van Weenen meldt, dat er een voorstel aanhangig is om den Paus tot Koning van Palestina aan te stellen onder bescherming van al de Katholieke Mogendheden.

Het Katholicisme in Zwitserland.

De Katholieke beginselen winnen veld in de Zwitsersche republiek. Vele quaesties, door de dwingelandij der liberalen en de loge in het leven geroepen en door de vrijdenkers wakker gehouden, zijn reeds op bevredigende wijze uit den weg geruimd. De quaesties, die thans nog ter oplossing overblijven, zijn van minder groot belang en zullen weldra tot het verleden behooren. Alles wordt ten voordeele van de Katholieken geschikt.

De Katholieke partij in het parlement is met wijsheid, vastberadenheid en met zeer veel tact voor de Katholieke belangen opgetreden. Zij hebben een meerderheid in het wetgevend lichaam, die een goed gebruik weet te maken van iedere gunstige gelegenheid. Een nieuwe overwinning behaalden zij dezer dagen op de oud-Katholieke partij. De schismatieken hadden een verzoekschrift bij de Kamers ingediend, om de kerk van O. L. Vrouw van Bijstand te Lucern in bezit te mogen houden. De Kamer heeft echter bij meerderheid van stemmen bepaald, dat deze het eigendom der Katholieken zal blijven.

Andere zegepralen mogen de Katholieken verwachten: de hoogste ambten in den Staat zullen weldra aan de vrijdenkers en liberalen ontnomen worden; ze zullen aan oprechte Katholieken worden gegeven. De president van den Bondsraad, die met Juni aan 't bewind kwam, is een goed Katholiek. De voorzitters van den Raad van State en het hoogste gerechtshof worden ook door Katholieken vervangen. Deze practische resultaten zijn verkregen door de eendrachtige en voorzichtige samenwerking der kamerleden; ze toonen ons wat een wijze staatkunde voor de rechtvaardigheid en ware vrijheid kan teweegbrengen.

DE SAHARA-WOESTIJN IN EEN ZEE VERANDERD.

Het plan om de groote zandwoestijn, de Sahara, in het noordelijk deel van Afrika gelegen, in een binnenlandsche zee te veranderen, is herhaaldelijk besproken, doch ook telkens werd het plan opgegeven. De bezwaren schenen namelijk groot; er werd aan de mogelijkheid op welslagen met grond getwijfeld. 'T Schijnt dat De Lesseps het oude plan toch weder zal durven voorstellen.

Genoemd plan was, om de Schatts van Melrir en Rharsa, ten zuiden van Tunis en Algiers gelegen, met de golf van Gabes in verbinding te brengen. Dit zou moeten geschieden door middel van een kanaal, dat een lengte zou hebben van 40 mijlen. Hierdoor kan in de Sahara een binnenlandsche zee gemaakt worden, die zeventienmaal grooter is dan het meer van Genève. Men hoopt, dat ook daardoor het klimaat een gunstige verandering zal ondergaan en de aangrenzende landen te gelijk vruchtbaar kunnen worden. Voor het handelsverkeer zal dit aanmerkelijke voordeelen opleveren, terwijl men voorzeker beter beschut zal zijn tegen de vijandelijke invallen der woestijnbewoners. De Lesseps heeft met majoor Landas in de kleine ri-

vier de Melah, die in de golf van Gabes een uitweg vindt naar de Middellandsche Zee, een welput geboord. Hij heeft daardoor zulke gunstige resultaten verkregen, dat de Bey van Tunis hem vergunning heeft gegeven, om naar zijn goedvinden te handelen en de landerijn van den omtrek met het water uit deze wel te besproeien. Deze welput, in de rivier de Melah, is tot op een diepte van 3000 meter uitgeboord en zoodanig verbeterd, dat zij negen kubieke meter water in de minuut geeft.

Nog andere boringen zullen beproefd worden: men hoopt overal zooveel waterwellen in den grond te vinden, dat de landstreek, die volgens Landas in den Romeinschen tijd goed bebouwd en dicht bewoond was, weder vruchtbaar zal worden door den landbouw. Vervolgens kan men, wanneer deze plannen zijn uitgevoerd, mettertijd ook aan andere groote voornemens gevolg geven.

ROMA CAPITAL DI MUNDOE.

Maske gobierno Italiano ta sigsostene su posicion di guerra contra Vaticano, di otro banda pueblo di Italia ta doena prueba — maske kiko otro hende kier bisa ai contra — koe é no ta enemigo di Iglesia ni di religion. E entusiasmo i contentamento, coe cual un multitud grandísimo a celebra poco dia pasar fiestanan di inauguracion di un Catedral nobo na Florencia (i ciudad-aki tabata capital di Italie promé koe nan horta Roma for di Papa), asina mes tambe diferente otro manifestacion religioso, koe tabata hacir na mes tempoe den diferente parti di Italia, a proba di un manera mucho cia, koe gran majoria di pueblo Italiano ta catolica i religioso te den nan coerazon. Mientras mil i mas mil hende tabata haci fiesta manifestando nan alegria coe cabamento di e Catedral na Florencia, na Bari otro tanto tabata celebrar centenario di San Nicolas i bien coe asina tanto demostracion di berdadero debocion, koe un courant liberal di Napoles a miré obligar di exclama: "Ata nos atrobe meimei di Edad Media!" Mas ó menos den e mes dianan sintimentoe religioso di Italianonan tabata manifestar na Este, un ciudad na Noord di Italia, na oenda tabatin tambe mucho festividad na honor di la Birgen di Gracia, asistir pa nada menos koe 40 mil peregrino, na cual ocasion mas di 15 mil hendo a ricibi Santa Comunion riba *un* dia. I huntoe coe n'e fiesta religiosonan-ai hopi mil hende tabata jena templo di Sagrado Coerazon, koe tabata consagrar na Roma últimamente, i koe for di su consagracion a bira un lugá di peregrinacion constante.

Toer e aparicionnan-ai ta doena testimonio di sintimentoe profundo di religiosidad, koe ta anima major parti di poblacion Italiano, i koe hasta gobierno anti-catolica meste toema na consideracion. P'esai mes ta jama atencion, koe gobierno tabata oficialmente representar na fiesta eclesiásticonan di Florencia, i koe familia Real a asisti n'e solemnidadnan-ai. Lo ke a sosode na ocasion di e fiestanan-ai tabata un bon les pa liberalnan i pa e Italiano cabez cajentenan, koe tabata sonja coe un Italia, den cual Iglesia ta tirar unbanda manera un cos bien i na oenda solamente culto di libertad i progreso ta religion di pueblo. *Corriere del Mattino*, un courant liberal di Napoles, ta bini afó coe palabra clá pa moestra koe su hombernan di Italia liber ta mal ganjar den nan kerementoe i koe nan a haci un cos di loco kitando Roma for di Iglesia i for di Papa.

Despues di 17 anja — *Corriere del Mattino* ta exclama na ocasion di e fiestanan di Florencia — Florencia tabata atrobe, maske ta solamente pa algua dia, Capital di Italia. ¡Ai! é mester a keda esai semper ó é no mester a bira capital nunca. Toer cos a contribui huntoe pa haci Florencia capital natural di Reino di Italia; su historia asina puramente Italiano, su lenga asina puro, su obra maestranan di arte i su posicion...... *Na contrario, Roma ta un ciudad universal i no Italiano.*

Sin embargo nan no a sosega, promé koe nan a horta Roma for di Cristiandad, promé koe nan a cera su Soberano legítimo, Cabez di Iglesia, den Vaticano, promé koe nan a haci ciudad di Papanan bira capital di Italia. Den nan ceguedad fanático nan a pone nan manoe sacrílego riba cos sagrado, pa awor ¡ai! nan mira, koe nan no a gana nada, ma koe mas bien nan a perde mucho. Roma no por ta capital di Italia nunca.

Mundoe no conoce sino dos Roma, — e courant liberal ta sigi scirbi — Roma imperial i Roma papal. Awor koe el a bira Roma real, ta parce koe el a bira chikitoe i koe é ta rebahar. Hopi ruina i templo grandísimo ta tira nan sombra riba e gobierno nobo, koe a instaló den Ciudad Eterna ¿ Com nos lo por kita e doble recuerdo di Imperio i Papado for di meimei di tanto monumento inmortal? Monarkia Italiano ta sintié den Roma manera riba un terreno koe no ta di djé ni pa derecho di historia, ni den nomber di un principio, ma pa un manía i den nomber di un preocupacion. Florencia tabata ricibi su briljo for di corona di Italia, i su reflecho tabata cai riba e príncipe nobo. Si Italia tabata orguljoso riba su capital, Florencia di su banda no por a sintié rebahar. Na Roma nos tabatin e necesidad desgraciado di meste keda aja, una bez koe nos tabata ai. E ciudad catolica no mester a keda sitio di reaccion, un nèsji di intriga (!), un porta habrir pa stranjeronan. Ma residencia di gobierno no meste tabata sacar for di Florencia. Monarkia no tabatin mester di un palacio apostólico pa su residencia, i no tabata bon pa Parlamento nacional respira aire di concilionan i laga chemplo di conclavenan guié. Den un palabra, nada otro a lastra gobierno trecé na ribera di rioe Tiber, sino un manía académico: ni tradicion, ni interes, ni ningun tendencia.

Roma tabata di toer tempoe i di toer pueblo promé koe é tabata di nos. Si ta posibel pa tin un fin den cuestion Romano, esai lo por a sosode mucho mas lihé den palacio Pitti na Florencia koe den Paladio di Quirinal.

E observacionnan-ai di *Corriere del Mattino* ta moestra un trocamentoe satisfactorio, koe ta revelá poco-poco den hombernan di Italia liber. Despues di un excitacion fanático di poco anja pasar, sano huicio ta presenté awor i é ta miré obligar na reconoce: koe ta un locura pa establece un Estado riba principio enteramente na conradiccion coe conviccion religioso di gran majoria di pueblo. Ademas di e excitacion saludable di fé i religion, e manifestacion catolicanan, koe tabatin últimamente den Italia, tabatin e bon resultado di haci liberalnan mes confesa nan locura.

NOTICIA.

Fiesta.

Dia Razon pasar parokia di Pietermaai tabata di fiesta. Riba e dia-ai fiesta di Santo Apostelnan, Pedro i Pablo, 74 mucha a haci nan promé Santa Cumunion.

Exhibicion di Vaticano.

Anja 1887 lo ta un época memorable den boeki di tempoe. Henter mundoe catolica ta preparé coe entusiasmo i coe zelo pa celebracion di hubileo sacerdotal di su Senjor, su Tata. Solemnidad i fiesta di toer sorto lo sosode n'e ocasion-ai den toer parti di henter mundoe.

Na Roma principalmente e fiestansn-ai lo tin un luho extraordinario; exhibicion di Vaticano lo ta particularmente importante; di tal manera koe kizas nunca ainda hende por a mira un reunion asina grandi i boenita di toer sorto di obheto di arte. Preparacion pa e exhibicion ta sosode coe mucho progreso i ta doenamos ocasion pa pronostica un resultado di mas briljante. Toer e regalonan, koe henter mundoe catolica ta reuni pa ofrece Su Santidad como un humilde homenage i koe lo ta un testimonio elocuente di nan fé i di nan amor pa Leon XIII, lo ta reunir den jardin di Vaticano, na un lugá conocir coe nomber di *Piazzale della Pigna*. E cuater bandanan di e jardin ta formar di dos hála di biblioteca di Vaticano, Muzeo di imagennan i Muzeo Egipcio. Entrada pa público ta na porta principal di Vaticano, tras di Templo di San Pedro.

Meimei di *Piazzale della Pigna* tin un monumento di Concilio koe Papa a larga pone ai poco tempoe pasar. Rondó di e monumento nan a traha hopi trapi grandi, riba cual nan lo traha e corredornan, den cual toer e cosnan di exhibicion lo ta poner. E corredornan ta comunicar coe un sala den biblioteca, koe lo tin e trono, riba cual Su Santidad lo bin habri exhibicion dia 31 di December.

Efectonan di toer lugá lo ta poné grupo pa grupo di cada nacion. Ta imposibel pa nos nota aki toer preciosidadnan di toer sorto, koe manera nos ta informa den courantnan di Europa toer nacion ta preparando pa manda pa e Papa grandi, koe a haci tantoe no solamente pa Catolicismo ma pa Sociedad henter den poco tempoe di su gobierno.

Coe grandi satisfaccion nos a informa koe nos Curaçao, aunke chikitoe i pober, ta haciendo toer esfuerzo pa toema parti di un modo digno den e fiesta universal: koe nos Vicariato tambe kier pone un humilde prueba di su amor i veneracion na pia di su ilustre Tata, na ocasion di su hubileo.

Tambe a jega na nos conocemento koe Comision di Celebracion di Papa su hubileo tin projecto di pone efectonan di Curaçao pa Exhibicion Vaticana aki mes tambe na exposicion promé manda nan Roma. Lugá i dia lo ta anuncia despues.

Combersion.

Na Alemania tabatin den último tempoe-aki atrobe algun combersion importante for di Protestantismo na Catolicismo. Träulein Von Hillern un célebre mohé scirbidor, a ricibi Santo Sacramento di Bautismo for di manoe di obispo di Freiburg i coe mucho solemnidad obispo di Fulda a ricibi Baron Van Loszberg den Iglesia Católica. Ademas dos Domi Protestant na Maintz a renuncia nan error i nan a drenta seminaria na Eischstädt, pa nan prepara nan pa bira pader.

Ainda mas combersion.

Dia promé di Juni pasar Su Ilmo. Arzobispo Corrigan di New York a eleva na dignidad di pader un Protestant koe bira Catolica. Henry van Rensselaer—asina é jama—ta miembro di un familia notable di Albany. Su tata ta general Henry Rensselaer. Su mama tambe ta un senjora di mucho consideracion; é ta jioe di Mr. King, koe tabata gobernador di New York. Despues koe nan tata a moeri, dos roeman mohé di e pader nobo-ai a bira catolica na anja 1877. Un di nan dos ta conocir awe como Soeur Dolores na Asilo di Expósitonan di New York. Rev. Pader Van Rensselaer a haci su promé Misa den templo di San Francisco Xavier na New York i Pader Mackel, koe tambe ta un Protestant combertir, a asistié.

Excomulgacion.

E blaha aki no ta Papa ta excomulga sociedad secretonan, ma ta "Iglesia Presbiteríano Reformar" ta condena nan declarando: koe toer sociedad, koe tin secreto pa un principio esencial, ta, pa motibo di nan secretoe, inmoral, ambicioso i inlegal; koe nan ta rebaha i cadena concensji di nan miembronan; koe, ademas, mucho di e sociedad secretonan ta contra Iglesia i nan ta stroba su trabao. "Iglesia Presbiteriano Reformar" a resolve tambe, koe toer miembro di sociedad secretonan no tin parti den privilegionan di Iglesia.

Nos por observa aki coe razon, koe Iglesia "Reformarnan" di America, sigiendo caminda di Iglesia Católica ta coeminsa vigila pa bienestar moral di pueblo. Si e "Iglesianan" persevera den nan deseo gana pueblo, nan lo no tin di "Reforma" mucho tempoe mas pa nan mes bin cai arrepentido den braza di nan Mama Iglesia, koe ta esun berdadero i único institoir pa Cristoe; Iglesia Católica, Apostólica, Romana.

IN GEZONDEN.

Het aanstaand vertrek naar Nederland, van den Heer Ph. A. Risch Gepens, Officier van Gezondheid 1ste klasse bij de Zeemacht en waarn. Gouv. Geneesheer, heeft op het eiland Bonaire, waar men in een tijdvak van bijna twee jaren zijnen ijver en bekwaamheden als Genees-, Heel- en Verloskundige heeft leeren waardeeren, een weemoedigen indruk te weeg gebracht.

Eene Commissie had zich hier reeds gevormd om door eene geldelijke bijdrage hem het geleden verlies op zijn pensioen en andere grievende teleurstellingen door hem ondervonden eenigermate te doen vergeten, toen de Heer Risch, door ziekelijke omstandigheden daartoe genoopt, zich door eene commissie van Geneeskundigen moest laten onderzoeken, met het gevolg dat hij voor de verdere waarneming zijner betrekking in deze gewesten, ongeschikt werd verklaard.

Waar wij hem met leedwezen zien heengaan, vleijen wij ons met de hoop een ander Geneesheer in ons midden te zien die, even als hij, voor onze gezondheid zal waken en zooals hij steeds was, de gulhartige vriend en de vertrouweling van de meesten onzer zal zijn.

Bonaire 30 Juni 1887.

Vele Ingezetenen van Bonaire.